

RAPPORT NAAR UNESCO OVER HET BORGEN VAN IMMATERIEEL ERFGOED IN VLAANDEREN 2021

België zet zich actief in om werk te maken van het borgen van immaterieel erfgoed. Dit engagement startte in 2006 toen ons land zich aansloot bij de [UNESCO 2003 Conventie](#). UNESCO brengt met de Conventie uit 2003 voortaan ook niet-tastbare praktijken als erfgoed voor het voetlicht, en het belang van internationale samenwerking om dit levende erfgoed van de mensheid door te geven en te borgen voor toekomstige generaties.

De vijftien jaren die volgden waren er van doen, dromen, plannen en leren. Vlaanderen sprong van meet af op de kar en trok nieuwe initiatieven op gang: immatereeelerfgoed.be, de Inventaris Vlaanderen voor immaterieel erfgoed, een set Inspirerende Voorbeelden van borging, een netwerk van gepassioneerde immaterieel-erfgoedspelers, een model met beurzen voor Meester-Leerlingtrajecten voor het doorgeven van vakmanschap, enzovoort. Er groeide een heuse dynamiek van initiatieven met een warm hart en veel energie voor dit levende erfgoed dat door vele mensenhanden gedragen en gemaakt en gedeeld wordt.

UNESCO vraagt alle lidstaten die de Conventie ratificeerden om elke 6 jaar de balans op te maken, aan de hand van het opstellen van een periodiek rapport. Het doel van UNESCO als wereldwijde organisatie hiermee is vooruitgang meten, maar ook ondersteunen en remediëren waar het nodig is.

In 2021 was het de beurt aan de Europese lidstaten. In 2021 diende ook België zijn rapport in bij UNESCO.

Onderstaand vind je de beknopte samenvatting van het Vlaamse deelrapport. Het volledige rapport staat op [de website van UNESCO](#).

NL – SAMENVATTING VLAAMSE DEELRAPPORT

ENG – SAMENVATTING VLAAMSE DEELRAPPORT

Over het rapport

Het **Departement Cultuur, Jeugd en Media** (DCJM) van de Vlaamse overheid, en **Werkplaats immaterieel erfgoed** als organisatie voor het immaterieel erfgoed in Vlaanderen werkten doorheen het jaar 2021 aan het Vlaamse deelrapport voor UNESCO. Omdat immaterieel erfgoed over héél veel mensen, verenigingen en organisaties gaat, die elk vanuit hun inzet actief zijn hierrond, ging het opmaken van zo'n rapport niet zonder de stem en inbreng van al wie hieraan bijdraagt. Met inbreng van **vele stakeholders** werd een omvattend beeld gevormd van waar we staan, via een uitgebreide reeks focusgroepen, rondetafels, bevragingen, interviews en andere initiatieven met erfgoedgemeenschappen, organisaties, academici, vrijwilligers, beleidsmedewerkers,...

We keken naar het werk rond immaterieel erfgoed in Vlaanderen en Brussel. Maar ook: waar we de komende zes jaren willen op inzetten en vooruitgang boeken.

Hoe meet je het borgen van immaterieel erfgoed?

Unesco lanceerde in 2018 een [Overall Results Framework](#) (ORF) als een gezamenlijk kader om de evolutie en de impact van de Conventie 2003 wereldwijd te monitoren. Het is een nieuw referentiekader voor strategische planning rond het borgen van immaterieel erfgoed door lidstaten en organisaties, en vormt ook de leidraad voor de periodieke rapporten van de lidstaten.

Het ORF is een barometer voor het meten van de graad van het borgen van immaterieel erfgoed in een bepaald land, de regio's, en wereldwijd. Een land kan er gericht de stand van zaken mee opmaken en evalueren hoever het staat voor elk onderdeel van het beleid: waar is er veel vooruitgang gemaakt of waar lopen net nog zaken mank. Het biedt tegelijk ook een basis om de voortgang in het ene land naast het werk van andere landen of regio's te kunnen situeren, delen, vergelijken, of ook van elkaar te leren en samen te werken in een groter kader.

Het ORF bevat acht grote thema's. Voor elk thema wordt aan de hand van 26 indicatoren en vragensets de vooruitgang gemeten.

De 8 thema's van het Overall Results Framework

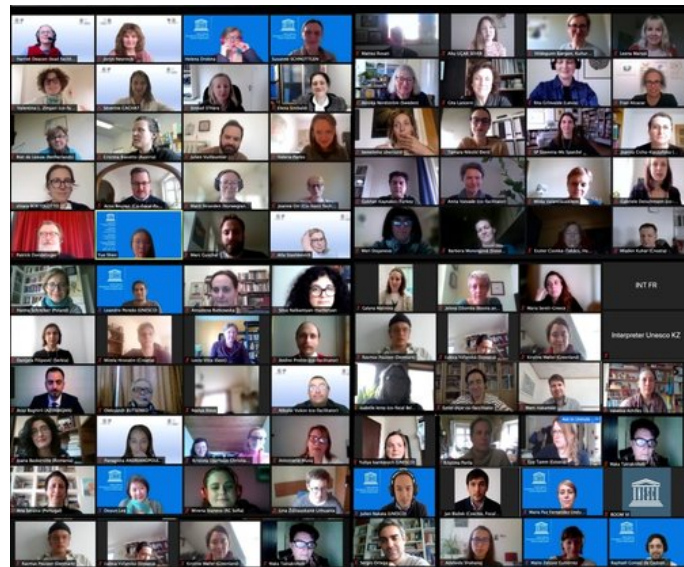
1. Organisatie, middelen en mensen
2. Educatie en onderwijs
3. Inventarisatie en onderzoek
4. Beleid en regelgeving
5. In de samenleving
6. Bewustwording en zichtbaarheid
7. Betrokkenheid en engagement
8. Internationaal samenwerken

Impacts	Intangible cultural heritage is safeguarded by communities, groups and individuals who exercise active and ongoing stewardship over it, thereby contributing to sustainable development for human well-being, dignity and creativity in peaceful and inclusive societies.							
Long-term Outcomes	Continued practice and transmission of intangible cultural heritage ensured.	Diversity of intangible cultural heritage respected.	Recognition and awareness of the importance of intangible cultural heritage and its safeguarding ensured.	Engagement and international cooperation for safeguarding enhanced among all stakeholders at all levels.				
Mid-term Outcomes	Effective relationships built among a diversity of communities, groups and individuals and other stakeholders for safeguarding intangible cultural heritage. Dynamic development and implementation of safeguarding measures or plans for specific elements of intangible cultural heritage led by a diversity of communities, groups and individuals.							
Short-term Outcomes	Improved capacities to support the safeguarding of intangible cultural heritage in general. Improved capacities to implement safeguarding measures or plans for specific elements of intangible cultural heritage.							
Thematic Areas	Institutional and human capacities	Transmission and education	Inventorizing and research	Policies as well as legal and administrative measures	Role of intangible cultural heritage and its safeguarding in society	Awareness raising	Engagement of communities, groups and individuals as well as other stakeholders	International engagement

Werkplaats immaterieel erfgoed achter de schermen

UNESCO voorzag in 2021 een training met infosessies voor de landen die hun periodieke rapport opmaakten. Jorijn Neyrinck, coördinator van Werkplaats immaterieel erfgoed, voerde als UNESCO facilitator -samen met Harriet Deacon- de plenaire sessies van de online training aan.

[Meer over de training](#)

Wereldbeeld van het borgen van immaterieel erfgoed

In 2021 werd de balans opgemaakt van het werk rond immaterieel erfgoed in heel Europa. In 2020 hebben de landen uit Latijns-Amerika en de Caraïben als allereerste regio de oefening gemaakt. Komende jaren is het dan de beurt aan achtereenvolgens de Arabische landen (2022), Afrikaanse landen (2023), Azië (2024). In 2025 wordt vervolgens een globale reflectie ingelast.

Trefwoord:

[UNESCO](#)

Meer weten: